

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 151500 17 Рев
Бања Лука, 25.01.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Стаке Гојковић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице М.К.С. из П., ..., РХ, коју заступа пуномоћник М.П., адвокат из Б.Л., против тужених 1. М.Б. и 2. В.Р., обе из Б.Л., те обе заступане по пуномоћнику Г.Б., адвокату из Б.Л., те 3. М.Р. из М., С.М., Република С., ради исплате дуга, вриједност спора 52.379,68 КМ, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 151500 16 Гж од 14.12.2016. године, на сједници одржаној дана 25.01.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија, у дијелу којим се побија одлука другостепеног суда по жалби тужитељице против првостепене пресуде, се одбија.

Ревизија, у дијелу којим се побија одлука другостепеног суда по жалби тужитељице на рјешење првостепеног суда по приједлогу за повраћај у пређашње стање, се одбацује.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 151500 12 П од 20.03.2016. године одбијен је захтјев тужитељице да се тужени солидарно обавезу да јој исплате износ од 26.781,00 ЕВРА у КМ противвриједности на дан исплате, са законском затезном каматом, на начин ближе означен у изреци првостепене пресуде. Тужитељица је обавезана да туженима М.Б. (у даљем тексту: првотужена) и В.Р. (у даљем тексту: друготужена), на име накнаде трошкова поступка, исплати износ од 9.032,50 КМ.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 151500 12 П од 15.07.2015. године усвојен је приједлог првотужене и друготужене за повраћај у пређашње стање и укинута рјешење првостепеног суда од 23.03.2015. године, којим је рочиште за главну расправу закључено, те је поступак враћен у фазу прије насталог пропуштања.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 151500 16 Гж од 14.12.2016. године жалба тужитељице је дјелимично усвојена и означена првостепена пресуда преиначена у дијелу одлуке о трошковима поступка, тако што је тужитељица обавезана да првотуженој и друготуженој на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 7.660,00 КМ, умјесто раније досуђеног

износа од 9.032,50 КМ, док је у осталом дијелу жалба тужитељице одбијена и првостепена пресуда у дијелу одлуке о главној ствари потврђена. Жалба тужитељице изјављена против означеног рјешења првостепеног суда је одбачена као недозвољена. Одбијен је захтјев тужитељице за накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 1.535,60 КМ.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду у цјелости побија тужитељица, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију првотужена и друготужена предлажу да се изјављена ревизија одбије, док тужени М.Р. (у даљем тексту: трећетужени) није дао одговор на ревизију.

Ревизија у дијелу којим се побија одлука о жалби против првостепене пресуде није основана, док у дијелу којим се побија одлука о жалби против првостепеног рјешења није дозвољена.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да се тужени обавезу да јој, на име дуга, солидарно исплате износ од 26.781,00 ЕВРА у КМ противвриједности на дан исплате, са законском затезном каматом.

Захтјев тужитељице је утемељен на тврдњама: да је била у пословном односу са правним предником тужених З.Р.; да је истом на име куповине дионица „Завода ...“ а.д. Б.Л. у више наврата слала новац; да З.Р. у њено име није купио дионице; да јој је исти обећао да ће новац вратити, након чега су о томе сачинили и споразум; да јој дати новац никада није враћен.

Одлучујући о захтјеву тужитељице, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је дана 26.04.2012. године у Б.Л. закључен споразум о потраживању између тужитељице, као повјериоца, и правног предника тужених З.Р., као дужника; да је чланом 1. уговора дефинисано да ће дужник до 30.05.2012. године, за новчана средства која је примио од тужитељице у укупном износу од 26.781,00 ЕВРА, прибавити и дати повјериоцу ваљане потврде одговарајућих институција о куповини дионица фирме „Завод ...“ а.д. Б.Л.; да се чланом 2. уговора дужник обавезао да ће, уколико тужитељици не достави потврде до 30.07.2012. године, износ од 26.781,00 ЕВРА истој вратити; да је предметни споразум овјерен код нотара М.Д., под бројем ОПУ-671/2012; да је З.Р. преминуо дана 17.05.2013. године; да је код Основног суда у Бањој Луци под бројем 71 0 О 187347 14 О вођен оставински поступак иза њега; да су се у том поступку законске насљеднице првотужена (супруга оставиоца) и друготужена (кћерка оставиоца) датим изјавама одрекле свог насљедног дијела, док се трећетужени прихватио насљеђа; да је рјешењем од 17.06.2015. године оставински поступак прекинут и трећетужени је упућен на парницу против осталих насљедника, ради доказивања обима оставинске масе; да према утврђењу суда у оставинском поступку (образложење рјешења од 17.06.2015. године) заоставштину оставиоца чини револвер Застава 357 Магнум, док исти не посједује непокретности; да је према исказу првотужене иста била у браку са З.Р. до 2002. године, када је напустила брачну заједницу; да је иста живјела као

подстанар до 2006. године, када је купила стан у ... улици, гдје и данас живи, док је З.Р. живио са својим родитељима у родитељској кући; да њихов брак није судски разведен; да је трећетужени син З.Р. из његовог првог брака.

На темељу тих чињеница, имајући у виду одредбу члана 163. Закона о наслеђивању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/09 и 55/09 - даље: ЗН), с обзиром да су се првотужена и друготужена одрекле свог наследног дијела иза оставиоца, првостепени суд је у цјелости одбио тужбени захтјев у односу на њих. У односу на трећетуженог, с обзиром да није доказана вриједност наслијеђене имовине, а тиме ни висина обавезе овог наследника за дугове оставиоца, примјеном правила о терету доказивања, првостепени суд је одбио тужбени захтјев и у односу на овог туженог.

Одлучујући о жалби тужитељице против првостепене пресуде, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда. Налазећи да нису основани жалбени наводи о почињеним повредама одредаба парничног поступка, другостепени суд је ову жалбу тужитељице одбио. Истовремено, жалбу тужитељице изјављену против рјешења првостепеног суда од 15.07.2015. године, утврђујући да против рјешења којим се усваја приједлог за повраћај у пређашње стање жалба није дозвољена, другостепени суд је одбацио.

Одлука другостепеног суда, по жалби тужитељице против првостепене пресуде, је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Сагласно одредби члана 163. став 1. ЗН наследник одговара за дугове оставиоцeve до висине вриједности наслијеђене имовине.

Према утврђењу нижестепених судова, првотужена и друготужена су се одрекле свог наслебног дијела иза оставиоца, па тиме сагласно означеној законској одредби не могу ни одговорати за његове дугове. Стога је захтјев тужитељице у односу на ове тужене правилно одбијен.

Трећетужени се у оставинском поступку иза З.Р. прихватио свог наслебног дијела на заоставштини оставиоца (пиштољ марке Застава). Вриједност те наслијеђене имовине у односу на дуг његовог правног предника је незнатна, па нижестепени судови нису погријешили када су, захтјев тужитељице и у односу на њега одбили.

Не могу се прихватити ревизиони наводи да још увијек није утврђен обим заоставштине иза правног предника тужених. Наведено код тога да у доказном поступку није утврђено да је трећетужени покретао парницу ради утврђења обима оставинске масе, а нити је тужитељица изводила доказе у овом правцу, те се има узети утврђеним да заоставшину оставиоца представља само поменути пиштољ.

Нису основани ни ревизиони наводи (који су истицани и у жалби) да је првостепени суд починио повреду одредаба парничног поступка. Наиме, првобитно тужени у овој парници З.Р., у датом одговору на тужбу није признао

тужбени захтјев, већ само наводе тужбе, па није било мјеста доношењу пресуде на основу признања у смислу одредбе члана 180. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП). Надаље, супротно ревизионим наводима, првостепени суд је правилно одлучио о приједлогу првотужене и друготужене за повраћај у пређашње стање због пропуштања рочишта за главну расправу од 23.03.2015. године, јер је стављени приједлог благовремен и доказана је оправданост разлога пропуштања (одредбе члана 328. и 329. ЗПП). Не стоје наводи ревидента да је првостепени суд донио двије различите одлуке из рјешења од 23.03.2015. и од 15.07.2015. године на бази истих чињеница. Наиме, првостепени суд је на рочишту од 23.03.2015. године одбио приједлог првотужене и друготужене (из писменог поднеска од 18.03.2015. године) за одгоду заказаног рочишта за главну расправу из разлога што је термин одржавања главне расправе претходно између странака усаглашен, док је рјешењем од 15.07.2015. године усвојио приједлог за повраћај у пређашње стање због пропуштања тог рочишта, јер је утврђено да је пуномоћник првотужене и друготужене из оправданих разлога пропустио наведено рочиште (записник са главног претреса из кривичног предмета из којег је видљиво да је истоме био присутан исти пуномоћник и да је претрес почео у 9 часова и трајао до 12 часова и 28 минута). При томе, с обзиром да сагласно одредби члана 333. став 1. ЗПП није дозвољена посебна жалба против рјешења којим се усваја приједлог за повраћај у пређашње стање, другостепени суд је правилност поступања првостепеног суда по приједлогу за повраћај у пређашње стање правилно испитао у оквиру жалбе којом се побија правилност и законитост првостепене пресуде (у којој је тужитељица поновила наводе из жалбе на рјешење од 15.07.2015. године).

Супротно ревизионим наводима првотужена се није могла обавезати на исплату захтјеваног износа ни примјеном одредбе члана 279. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 54/02 и 41/08).

Према наведеној законској одредби за обавезе које је један брачни супружник преузео ради подмирења текућих потреба брачне заједнице, као и за обавезе за које по закону одговарају заједнички оба брачна супружника, одговарају брачни супружници солидарно како заједничком тако и својом посебном имовином. У конкретном случају, према утврђењу нижестепених судова (сагласно исказу првотужене, док тужитељица није изводила доказе ради доказивања супротног) брачна заједница З.Р. и првотужене је фактички прекинута 2002. године, иако није формално правно разведена, па је правилан закључак нижестепених судова да новчана средства које је З.Р. примио од тужитељице нису употријебљена за подмирење текућих потреба брачне заједнице, нити је доказано да су иста искориштена за измирење законских обавеза брачних супружника.

Произлази да је нижестепеним одлукама захтјев тужитељице правилно одбијен у односу на све тужене и да се другостепени суд правилно одредио према жалбеним наводима којим се указивало на почињене повреде одредаба парничног поступка.

Сагласно томе ревизију тужитељице, у дијелу којим се побија одлука другостепеног суда по жалби тужитељице против првостепене пресуде, је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Насупрот томе, нису испуњени законски услови да се мериторно одлучи по ревизији тужитељице, у дијелу којим се побија одлука другостепеног суда по жалби тужитељице на рјешење првостепеног суда од 15.07.2015. године, јер се не ради о рјешењу којим је правоснажно завршен поступак у овј правној ствари, које има у виду одредба члана 254. став 1. ЗПП, нити изузетку из става 3. истог члана.

Стога је у овом дијелу ревизија одбачена, примјеном одредбе члана 247. став 1. ЗПП, у вези са чланом 254. став 1. и 4. истог закона.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић